

Världsmästare i narkotikabekämpning

Publicerat i Narkotikafrågan nr 2, 2004

Paul Cook, före detta polischef i Manchester, har varit i minst 40 olika länder för att lära ut hur man förebygger och bekämpar narkotikamissbruk.

– Jag tycker man ska koncentrera sig på att minska efterfrågan istället för skademinskning, harm reduction, säger han.

Av Pelle Olsson

Han försöker räkna ut hur många länder han har arbetat i som internationell konsult i narkotikafrågor. Förra år besökte han 17 nationer. Det var mest före detta Sovjetrepubliker. Han räknar på fingrarna: Uzbekistan, Tadzjkistan, Kirgizistan, Turkmenistan, Armenien, Moldavien ... Han fortsätter med Mellanöstern, Afrika ...

– Libyern var väldigt intressant, säger han.

Och Europa?

Han funderar en stund. Mumlar för sig själv: alla EU-länder, alla 10 ansökarländer ... Efter en stund kommer han fram till att det enda europeiska land han inte varit i är Norge.

– Jag tror att det är 40 länder eller kanske 50.

Drömyrket idrottslärare

Paul Cook växte upp i Manchester. Han ägnade hela sin ungdomstid åt idrott och var inte så flitigt i skolan som han borde vara. Träningar och tävlingar gick före. Någon stjärna blev han aldrig, men gjorde i alla fall 54,8 sekunder på 400 meter häcklöpning. Betygen var inte tillräckligt höga för att få utbilda sig till sitt drömyrke, idrottslärare. Det fick bli polis istället.

Han blev till slut polischef i Greater Manchester, med 2,6 miljoner invånare, där han var ansvarig för brottspreventionen och narkotikastrategin.

– Jag hade en uppfattning att Sverige förde en väldigt hård för politik. men när jag besökte Göteborg i början på 90-talet blev jag positivt överraskad. Narkotikapolischefen lät mig få följa med i deras arbete. Det förvånade mig att en socialarbetare var med poliserna på fältet. När de gripit någon och den polisiära delen var avklarad tog socialarbetaren hand om honom för att utreda hans livssituation. Jag tyckte det var så progressivt!

Narkotikabekämpning med omtanke.

När Cook kom tillbaka till Manchester införde han ett liknande system i på hemmaplan.

– Vi fortsatte att bura in folk för narkotikabrott, men vi remitterade sedan över dem till socialvården och narkomanvården. Det är en brottsförebyggande åtgärd att ta hand om de kriminella narkomanerna. Så länge de missbrukar kommer de att fortsätta att begå brott.

När Paul Cook gick i pension, efter 34 år som polis fick han 1997 erbjudande om en tjänst på EU:s narkotikaövervakningscentrum i Lissabon, EMCDDA. Han tackade nej eftersom han inte ville flytta från Manchester. Istället blev han frilansande narkotikarådgivare som under de senaste sex åren fått mer och mer uppdrag från internationella organisationer. Framför allt inom EU och FN, men även från biståndsorgan. Uppdragen kan gälla att göra bedömningar, till exempel hur de nya EU-länderna uppfyller EU:s krav på rättsväsende och polisarbete, eller vad som behövs i form av utrustning, utbildning och träning. Eller hur man lägger upp en strategi för narkotika- och brottsprevention.

– Jag tycker man ska koncentrera sig på att minska efterfrågan istället för skademinskning, harm reduction. Narkotikamarknaden är som vilken marknad som helst.

Den styrs av tillgång och efterfrågan. Ju större efterfråga, desto mer kommer att produceras och smugglas. Man måste minska narkotikakonsumtionen och få cirkeln att snurra åt andra hållet. Man ska inte sluta att bekämpa tillgången, men enbart polisinsatser mot produktion och storlangare kan aldrig lösa problemet. Enbart vård och behandling kan inte heller lösa något. Inte heller utbildning och information om drogernas skadeverkningar. Det ska vara en kombination av allt detta.